

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาของเงินย้ออพยพ ภายใต้ระเบียบการควบคุมของกระทรวงมหาดไทย เพื่อทราบถึงจุดมุ่งหมายของเงินย้ออพยพในการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมของกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไข้ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการควบคุมเงินย้ออพยพ และแนวนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้ในการควบคุมดูแลเงินย้ออพยพต่อไป

5.2 ผลการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยจากการได้ดำเนินการศึกษา โดยออกแบบสอบถามประชากรเงินย้ออพยพในพื้นที่ ตลอดจนสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมเงินย้ออพยพ พอสรุปได้ ดังนี้

5.2.1 ภูมิหลังของประชากรที่ใช้ศึกษา

ในการการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างซึ่งพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เป็นกลุ่มที่มีอายุ 20 - 30 ปี มากที่สุด รองลงมาอยู่ในกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี และ 51 - 60 ปี ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน การศึกษาของประชากรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับต่ำส่วนใหญ่จะไม่รู้หนังสือ ส่วนใหญ่มีสถานะทางครอบครัวสมรสแล้วอยู่ร่วมกันในครอบครัว มีภูมิลำเนากระจายใน 4 ตำบลของอำเภอแม่สาย โดยอยู่ในตำบลโป่งงามมากที่สุด ประกอบอาชีพค้าขาย เกษตรกรรมและรับจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย โดยมีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ระหว่าง 2,500 - 5,000 บาทต่อเดือน และส่วนใหญ่มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง

5.2.2 ผลการวิจัยโดยสรุป

- 1) เงินช่วยเหลือความต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องถูกควบคุมหรือต้องขออนุญาตออกนอกเขต โดยส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแก้ไขระเบียบการควบคุมของกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ขออนุญาตง่ายขึ้น หรือไม่ต้องขออนุญาตเพราะเห็นว่าอยู่ในประเทศไทยมาไม่ต่ำกว่า 40 ปีแล้ว
- 2) เงินช่วยเหลือต้องการมีสัญชาติเป็นคนไทย โดยเร็ว เพื่อไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบการควบคุมของกระทรวงมหาดไทย และการขอมีสัญชาติไทยก็ต้องการขอมีสัญชาติไทยแบบการขอของชาวเขา เพราะเห็นว่าทางราชการถึงแม้จะกำหนดให้ขอมีสัญชาติไทยได้แต่ก็ยังขอยาก ไม่เหมือนกับชาวเขาโดยใช้ระเบียบที่แตกต่างกัน
- 3) เงินช่วยเหลือมีความต้องการที่จะให้ทางราชการมาดูแลตน โดยส่งเสริมอาชีพหรือพัฒนาหมู่บ้าน ให้เหมือนกับคนไทย

5.2.3 ผลการนิสฺงจึนสมมติฐานการวิจัย

จากการตั้งสมมติฐาน และดำเนินการวิจัยตลอดจนสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การควบคุมเงินช่วยเหลือ พอสรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาวิจัย พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เห็นว่าระเบียบกระทรวงมหาดไทย มีลักษณะไม่ยืดหยุ่นเสียเวลาและไม่ได้รับความสะดวก ส่วนใหญ่ต้องการให้เงินช่วยเหลือถือบัตรประจำตัวเงินช่วยเหลือเมื่อเวลาเดินทาง เพื่อการตรวจสอบโดยไม่ต้องขออนุญาตและจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ควบคุมเงินช่วยเหลือยังเห็นว่าสาเหตุการหลบหนีออกนอกเขตควบคุม ส่วนหนึ่งเกิดจากระเบียบกระทรวงมหาดไทย ซึ่งการที่ขออนุญาตยากชักช้าเสียเวลามีขั้นตอนมาก ผลจากการศึกษาข้อนี้จึงรับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

2. จากการศึกษาวิจัย พบว่าประชากรศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นว่าการหลบหนีออกนอกเขตควบคุมเกิดจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น การไปหางานทำ การอยู่ในเขตควบคุมทำให้ไม่สามารถหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว ความเป็นเมืองค้าขายชายแดนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและมีการคมนาคมสะดวก ทำให้ง่ายต่อการออกนอกเขตควบคุม โดยไม่ขออนุญาต และความเจริญของจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งกรุงเทพมหานคร เป็นเหตุจูงใจให้เดินทางไปทำงานนอกพื้นที่ควบคุม นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่

รับผิดชอบในการควบคุมเงินเยื่ออพยพก็ได้ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่าสาเหตุหนึ่งในการทำให้เงินเยื่ออพยพหลบหนีออกนอกเขตควบคุม ไม่ปฏิบัติตามระเบียบควบคุมของกระทรวงมหาดไทย คือปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งรับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

3. จากการศึกษาวิจัย พบว่าอาชีพของประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยและนโยบายของรัฐบาลต่อเงินเยื่ออพยพที่แตกต่างกัน คือกลุ่มที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการเดินทาง เช่น อาชีพค้าขาย รับจ้าง เห็นว่าระเบียบเดิมไม่เหมาะสมควรปรับปรุงแก้ไข ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ และผู้ไม่ประกอบอาชีพอะไร ซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องเดินทางเห็นว่าระเบียบเดิมดีอยู่แล้วสำหรับนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมเงินเยื่ออพยพ พบว่ากลุ่มอาชีพรับจ้าง กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มค้าขาย เป็นกลุ่มที่ไม่เห็นด้วย ส่วนกลุ่มที่ไม่ทำงานและกลุ่มอื่น ๆ จะไม่ค่อยสนใจและไม่ทราบนโยบายของรัฐบาลดี

4. จากการศึกษาวิจัยพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีความเห็นด้วยว่านโยบาย ที่รัฐบาลนำมาใช้กับเงินเยื่ออพยพควร เป็นนโยบายรวมพวก (Integration Policy) โดยที่เงินเยื่ออพยพอยู่ในพื้นราบร่วมกับราษฎรไทย ทำให้การดำเนินชีวิต และสภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงเอกลักษณ์ของตนอยู่และเห็นด้วยว่าการที่ทางราชการได้กำหนดเขตควบคุมไว้ เพื่อต้องการให้เกิดความสงบเรียบร้อย และประสงค์ให้เงินเยื่ออพยพยังคงรักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของตน ประกอบกับความเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ให้สัมภาษณ์ก็มีความเห็นที่ตรงกัน จึงเห็นว่ารัฐบาลควรนำนโยบายรวมพวก (Integration Policy) ที่ใช้กับชาวเขามาใช้กับเงินเยื่ออพยพด้วย ซึ่งข้อนี้รับกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4 และสอดคล้องกับแนวคิดบูรณาการหรือการรวมพวก (Integration) ของ Myron Weiner ซึ่งได้ใช้เป็นกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ของการวิจัยเรื่องนี้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากสภาพความเป็นจริงและความต้องการของเงินเยื่ออพยพ ตลอดจนความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ ได้สัมภาษณ์ จึงขอเสนอความเห็นในการแก้ไขปัญหาการควบคุมเงินเยื่ออพยพภายใต้การควบคุมของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

5.3.1 ด้านระเบียบการควบคุมของกระทรวงมหาดไทย

จีนฮ้ออพยพ ถึงแม้ถูกกำหนดว่าเป็นผู้อพยพหลบหนีเข้าเมือง เนื่องจากภัยสงครามตามกฎหมาย พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ก็ตาม แต่ผู้อพยพกลุ่มนี้ไม่มีข้อแตกต่างกับผู้อพยพตามคำจำกัดความดังกล่าว เพราะ

1) จีนฮ้ออพยพได้อพยพมาระหว่าง พ.ศ. 2493 - 2504 เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 30 - 40 ปีแล้ว และไม่สามารถหรือประสงค์จะเดินทางกลับประเทศของตนแล้ว

2) จีนฮ้ออพยพกลุ่มนี้ ได้ตั้งหลักแหล่งของตนอย่างถาวรจนมีบุตรหลานที่เกิดในประเทศไทย แต่ยังคงต้องมีสภาพเป็นผู้อพยพอยู่

จึงเห็นว่ารัฐบาลควรแก้ไขระเบียบการควบคุมจีนฮ้ออพยพ โดยเฉพาะรุ่นลูกหลานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ควรควบคุมเหมือนกับจีนฮ้ออพยพรุ่นแรกๆ ที่เริ่มเข้ามาอยู่ในประเทศไทย โดยการแก้ไขระเบียบควบคุมในรุ่นลูกหลานให้ใช้บัตรประจำตัวจีนฮ้ออพยพอย่างเดียวสำหรับการแสดงตน ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตเหมือนกับผู้มีสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวและสามารถเดินทางไปไหนได้อย่างอิสระ

5.3.2 ด้านนโยบายการปฏิบัติ

การที่ทางราชการกำหนดให้จีนฮ้ออพยพ เป็นกลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยเห็นว่าตามพื้นฐานแล้ว เป็นผู้ที่อพยพเข้ามาใหม่ซึ่งแตกต่างจากชาวเขาที่เห็นว่าเป็นบุคคลที่อยู่และตั้งรกรากในประเทศไทยมาแล้ว แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วทั้ง 2 กลุ่ม ก็เป็นผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเหมือนกัน ตรงกันข้ามชาวเขาบางกลุ่มอาจอพยพมาหลังจากกลุ่มจีนฮ้ออพยพเสียด้วยซ้ำ จึงควรที่จะยึดระเบียบเดียวกัน

5.3.3 ด้านพิจารณาให้สถานะต่างด้าวและการขอมีสัญชาติ

จีนฮ้ออพยพเป็นกลุ่มที่อยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว และทางราชการกำหนดให้จีนฮ้ออพยพสามารถขอมีสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวได้ในกรณีที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยและขอมีสัญชาติไทยในกรณีเป็นลูกหลานจีนฮ้ออพยพที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งก็มีจีนฮ้ออพยพเป็นจำนวนมากที่มีสถานะเป็นคนต่างด้าวและมีสัญชาติไทย แต่ก็มีจำนวนมากที่ยังไม่สามารถขอสถานะดังกล่าวได้ เพราะมีระเบียบยุ่งยากและค่าใช้จ่ายสูง เช่น การขอสถานะเป็นคนต่างด้าวอยู่ในประเทศไทยจะต้องเสียค่าธรรมเนียมใบสำคัญถิ่นที่อยู่ เป็นเงิน

15,000 บาท ในขณะที่ชาวเขาไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ถึงแม้ว่าทางราชการจะลดค่าธรรมเนียมจากราคาปกติซึ่งต้องเสียเงิน จำนวน 50,000 บาท แล้วก็ตาม ก็ยังมีเงินช่วยเหลืออีกจำนวนมากที่ยังไม่มีค่าใช้จ่ายพอในการขอสถานะดังกล่าว จึงเห็นว่าทางราชการควรพิจารณาให้สถานต่างด้าวและขอมมีสัญชาติโดยทั่วถึง เป็นรายครอบครัวหรือเป็นรุ่นเหมือนกับอดีตทหารเงินคณะชาติหรืออดีต ทจช. ไม่ต้องให้สถานะต่างด้าวหรือสัญชาติเฉพาะเงินช่วยเหลือที่สมัครใจหรือประสงค์จะขอเท่านั้นจึงจะดำเนินการให้

5.3.4 ด้านเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติในการควบคุมเงินช่วยเหลือ

ถึงแม้การควบคุมเงินช่วยเหลือ จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยกระทรวงมหาดไทย ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบ ในระดับจังหวัดมีศูนย์อำนวยการปฏิบัติต่อบุคคลเข้าเมือง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ศป.บก.) สำนักงานจังหวัด และในระดับอำเภอจะมอบให้ฝ่ายกิจการพิเศษที่ทำการปกครองอำเภอเป็นหน่วยงานควบคุม แต่ตามข้อเท็จจริงหน่วยงานที่รับผิดชอบทุกระดับ ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือทำงานเฉพาะเงินช่วยเหลือโดยตรง ซึ่งไม่เหมือนกับการควบคุมอดีตทหารเงินคณะชาติหรืออดีต ทจช. โดยกองบัญชาการทหารสูงสุดซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเงินช่วยเหลือโดยตรง เช่น บก. 04 ศอพล.25 ในตอนแรก และ ฉก. 327 ในเวลาต่อมา จึงทำให้การควบคุมเงินช่วยเหลือไม่เป็นไปตามระเบียบ บางครั้งเจ้าหน้าที่ก็ไม่อยู่จึงทำให้เงินช่วยเหลือหลบหนี และมีการใช้ใบอนุญาตออกนอกเขตควบคุมปลอม จึงเห็นควรมีหน่วยงานและงบประมาณที่ทำงานด้านเงินช่วยเหลือในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะจึงจะควบคุมและอำนวยความสะดวกแก่เงินช่วยเหลืออย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะดังกล่าว เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการควบคุมเงินช่วยเหลือและสามารถนำไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเงินช่วยเหลือโดยคำนึงทั้งระเบียบกฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและผู้ถูกควบคุมคือเงินช่วยเหลือเอง ซึ่งเห็นว่าน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากเงินช่วยเหลือได้อยู่ในประเทศไทยมาไม่ต่ำกว่า 40 ปีแล้ว